

■ Kamandar EYVAZLI

ALLAH MƏKTUB

Bir sənə borcluyam həyatım üçün
Doğuldum, böyüdüm, yaşa dolmuşam.
Ayları-illəri arxada qoyub
Mən də yaşıdlara yaşıd olmuşam.

Qalib körpəliyim Kəpənəkçidə,
Bir də qoca anam atamdan ayrı.
Nə qədər arzular-qayıqı içinde
Ümidlə yollandım şəhərə sarı.

O vaxtdan çox yerdə, çox səfərdə mən
Yağışda, tufanda, çəndə olmuşam.
Yaxınmı?

Uzaqmı?
Hər xəbərdə mən
Çalışıb qabaqda, öndə olmuşam.

Bu həvəs deyildi, öteri-yalan,
Kökünü gəzirdim elmin, biliyin.
Birinci il idi, yetim qalandan
Dadını görmədim tələbəliyin.

Çekdiyim əziyyət versə də bari
Yazılıb-yaratmaqdən doymurdum yenə.
O haylı-harayı Laçın dağları
Bir müəllim ömrünü yaşatdı mənə.

Gör hardan haraya gətirdi yollar,
Enişlər-yoxuşlar çıxdı qarşıma.
Ələndi ömrümə ellı beş bahar,
O qədər ilin də qarı başıma.

Vəzifə, kreslo, katibə, maşın...
Dədəmədə-babamda olmayıb bunlar.
Mən gördüm, yarida olanda yaşam,
Gördüm... vəzifənin nə ləzzəti var.

Amma dəyişmədim, amma dönəmədim,
Məqsədəm bir oldu, sözüm sağ oldu.
Gündə min sıfətə, dona girmədim,
Alnim açıq oldu, üzüm ağ oldu.

Həyatdı, nə deyim, ölüm-itim var,
Yaxşını saxladım iki ciyində.
Qohumda-qonşuda neçə yetim var
Özü evimdəydi, yükü ciyində.

Gözlərim qalmadı dünya malında,
Pisleyən oldu da xasiyyətimi.
Hər axşam düşəndə, səhər olanda,
Çalışıb yaşıdım son günüm kimi.

Paxılıq, xəyanət yad oldu mənə,
Var-dövlət gəzmədim, pul axtarmadım.
Yaltağın sözünü dedim üzünə,
Qarışmda baş əyən qul axtarmadım.

Arzu nə,
İstək nə,
Qismət nə imiş,
Fürsət bir quş kimi uçdu əlimdən.
Sevgi nə,
Hörmət nə,
Həsrət nə imiş,
Bunları gec bilib, gec anladım mən.

Yaxşı vaxtlarında yanımıda olan

Olmadı mənimlə hər an, həmişə.
Peşmanam birinə vurulduğumdan,
Peşmanam birini götürdüm işə...

Sagdan döşədilər, soldan vurdular,
Sındırmaq asanmı, sınınmayan kəsi?
Hiylə işlədən tələ quranlar
Elə yarışırlar... sanki yazılırlar
Sonuncu xeyirlə-şer əfsanəsi.

Birini tanıdım, harından-harin,
Biriyle işlədəm-dünənki uşaq.
Torpağı demirəm, hələ nəsildən
Bir yerə bu qədər yiğisanların
Bu xalqa görəsen xeyri ya ziyani-
Hansi olacaq?

Çörek istəyənə çörək vermişəm,
Bir pislik gəlməyib mənim elimdən.
Böyüye-kiciyə hörmət etmişəm,
Sayılan adamlar çıxbı nəslimdən.

Aranım-yaylagım, bulagım-çayım,
Təmiz sudan içdim, havadan uddum.
Xoş keçib hər gələn payızım-yayım,
Bütün fəsilləri mən kənddə oldum.

Qışın da öz yeri, gözəlli var,
Hər yanvar keçirdi bir bayram kimi.
Anamı yoxlayıb bu günlər həm də,
Ziyaret etmişəm ata evimi.

Bu mənim həyatım, mənim taleyim,
Allahım, bu ömrü sən verdin mənə.
Ürəyim döyəndə... onu da deyim
Gedib baş çəkmişəm hansı ay olsa
Bütün dogmaların dogma qəbrinə.

Baxıb işlərimə göz qoyan olub,
Sözümüz üstünə söz qoyan olub,
Deyiblər: imkəndi, arxada qalma,
Dinləyib,

Eşidib sebrlə, amma,

Adını hamidan ucada bilib,
Qəlbimdə bir Səni duyub, eşitdim,
Bu güne mən Sənin nurlu adınlə,
Gözümüz tutdugu bir yolnan gəldim.

Gəldim,
Neçə imtahan verib,
Sınaqdan keçib gəldim.
Toy-nışanda oynayıb,
Qovğadan keçib gəldim.

Külü göyə sovrulan,
Xəmiri küt yoğrulan,
Mənəm yanıb-qovrulan
Alovdan keçib gəldim.

Yetimi ağlar görüb,
Saralan bağlar görüb,
Təpelər-dağlar görüb,
Dumanandan keçib gəldim.

Sınıq ömrə yaşamadım,
Qırıq ömrə yaşamadım,
Qonaq ömrə yaşamadım,
Zamandan keçib gəldim.

Çıxan çıxbı əlimdən,
Gedən gedibdi məndən.

Kitab, dəftər, qələmdən,
Varaqdan keçib gəldim.

Yük ciyində-- daş kimi,
Qar başında--qış kimi,
Gözdən axan yaş kimi
Yanaqdan keçib gəldim.

Gündən-aydan addayıb,
Qişdan-yaydan addayıb,
Sudan-çaydan addayıb,
Qayadan keçib gəldim.

Göz açılmır yatalı,
Bəxt yerimir batalı,
Əmi, dayı, atalı,
Dünyadan keçib gəldim.

Qoysan tərəziyə tərəzi çəkmez,
Qəm adlı yükümün daşı ağırdı.
Duymayan anlamaz, görməyen bilməz,
Qurusu quruyub, yaşı ağırdı.

Getdiyim hər ciğir qara naxışı,
Yagırsan yoluma qar a naxışı.
Ömrümün baharı leysan yağışlı,
Şaxtadan buz tutan qış ağırdı.

Neylədim zamanla verib əl-əle
Ürəkdən sevinib gilmədim hələ.
Dünya neçə gündü, bilmirəm lələ,
Mənə bu günlərin beşi ağırdı.

Dağlar dağ yerindədi,
Bağlar bağ yerindədi,
Saglar sağ yerindədi,
Hayif, gedənə, hayif.

Çay elə həmin çayı,
Yay elə həmin yaydı,
Ay elə həmin aydı,
Hayif, gedənə, hayif.

Güller-ciçəklər gözəl,
Zərif leçəklər gözəl,
Gözel-göyçəklər gözəl,
Hayif, gedənə, hayif.

Kəndir izi əlimdə,
Şəlesi var belimdə.
Qalan qalır zülümde,
Hayif, gedənə, hayif.

Nə verdin yaşadım, nə verdin çekdim,
Alişdım əzəba, əziyyətlərə.
Kotan da sürdüüm, torpaq da əkdim,
Peşiman deyiləm belə bir ömre.

İzimi itirən yaşışlar oldu,
Əlli beş yaşı da Sən verdin mənə.
Canımı üzüden baxışlar oldu,
Yolumda daşı da Sən verdin mənə.

Baxıram, bulanıb dupduruçular,
Qarşında son döngə dayanır indi.
Qurulan çeşmələr, ölen bulaqlar,
Mənim gözlərimdə qaynayır indi.

Yamanca dəyişib halim-əhvalım,
Qorxuram hər adı əsən küləkdən.
Qurtarar isteyim, bitər sualım,
Ruhum ayrılanca candan-bədəndən.

Bu günüm?
Sabahmı?
Onu bilmirəm,
Hələ yaşayıram qayğırlarla mən.

Fikrimi yazmayıb həmişə qələm,
Həmişə gəlməyib üzüm sevincdən.

Budur qaradan da qara taleyim...
Səndən gizlin deyil, Allahım, yenə
Qoy məni yandıran ocaqdan deyim—
Arxadan vurulan biçaqdan deyim—
Vermisən ailə, vermisən uşaq,
Vermisən ev-eşik... bax buna görə
Şükürler söyləyib hər zaman sənə
Sakit yaşayırdım bu güne kimi.

Amma dözəmmirəm,
Açım qəlbimi—
Atamın, əmimin ayrılgına...
Bir də bu dünyadan nakam köç edən
Dayımın, bacıımın tez itkisine...
Axı necə dözüm məni qovuran
Neçə qohumumun sine dağına?

Əmoğlu, dayoğlu xəyanətinə...
Taleyi vermişdin, yaxşı verəydi,
Ömrümü bəzəyən naxşı verəydi,
Qəlbimi oxşayan baxşı verəydi,
Verəydi, hər şeyi yaxşı verəydi!

